

Sygn. akt IV U 1192/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 października 2017 roku

Sąd Okręgowy/Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Częstochowie

Wydział IV

w składzie:

Przewodniczący SSO Robert Grygiel

Protokolant starszy sekretarz sądowy Karina Zbroińska

po rozpoznaniu w dniu 11 października 2017 roku w Częstochowie na rozprawie

sprawy B. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w C.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania B. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w C.

z dnia 31 lipca 2017 roku Nr (...)

zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w C. z dnia 31 lipca 2017 roku numer (...) i przyznaje odwołującemu B. P. prawo do emerytury od dnia 1 lipca 2017 roku.

Transkrypcja uzasadnienia wygłoszonego

w dniu 11 października 2017 roku w sprawie IV U 1192/17

(w wersji po korekcie sędziego referenta)

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 31 lipca 2017 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. odmówił przyznania ubezpieczonemu B. P. prawa do emerytury.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że na dzień 1 stycznia 1999 roku ubezpieczony legitymuje się co prawda wymaganym 25-letnim okresem składkowym i nieskładkowym, jednakże nie udowodnił 15-letniego okresu pracy w warunkach szczególnych.

Odwołanie od powyższej decyzji wniósł ubezpieczony domagając się jej zmiany poprzez przyznanie mu prawa do emerytury i wskazując, że w jego ocenie wykonywał prace przed 1 stycznia 1999 roku w wymiarze ponad 15 lat w warunkach szczególnych.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując swoje dotychczasowe stanowisko.

Rozpoznając sprawę Sąd Okręgowy ustalił co następuje:

Ubezpieczony B. P. urodził się w dniu (...). W dniu 17 lipca 2017 roku ubezpieczony złożył wniosek o przyznanie mu prawa do emerytury.

W istotnym dla sprawy okresie, do 31 grudnia 1998 roku, wnioskodawca legitymuje się wymaganym okresem 25-letniego zatrudnienia. Okres składkowy i nieskładkowy ustalony w zaskarżonej decyzji organu rentowego wynosi 26 lat, 3 miesiące i 12 dni, co znajduje potwierdzenie w dokumentacji znajdującej się w aktach organu rentowego. Łączne zestawienie tych okresów udokumentowane jest w karcie przebiegu zatrudnienia znajdującej się na stronie 47 akt organu rentowego. Organ rentowy w zaskarżonej decyzji uznał, że ubezpieczony wykonywał pracę w warunkach szczególnych w okresie 14 lat, 11 miesięcy i 23 dni. Jak wynika z akt organu rentowego, organ rentowy do pracy w warunkach szczególnych zaliczył okresy: od 21 czerwca 1975 roku do 2 października 1975 roku, jest to okres 3 miesięcy i 12 dni, kiedy to odwołujący zatrudniony był w Przedsiębiorstwie Państwowej (...) w C. w oddziale transportowo-spedycyjnym, pracując przy naprawach pojazdów mechanicznych w kanałach remontowych. Do pracy w warunkach szczególnych organ rentowy zaliczył kolejny okres od 3 października 1975 roku do 25 kwietnia 1977 roku, jest to okres 1 roku, 6 miesięcy i 24 dni, kiedy odwołujący zatrudniony był w tym samym przedsiębiorstwie, to jest w Przedsiębiorstwie Państwowej (...) w C. w oddziale transportowo-spedycyjnym na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony. Do okresu zatrudnienia w warunkach szczególnych organ rentowy zaliczył kolejny okres od 26 kwietnia 1977 roku do 12 kwietnia 1979 roku, jest to okres 1 roku, 11 miesięcy i 17 dni, kiedy to odwołujący odbywał zasadniczą służbę wojskową. Odwołujący powrócił do pracy w tym samym przedsiębiorstwie przed upływem 30 dni od przeniesienia do rezerwy w dniu 3 maja 1979 roku. Organ rentowy do okresu zatrudnienia w warunkach szczególnych zaliczył odwołującemu kolejny okres przypadający po odbyciu zasadniczej służby wojskowej od 3 maja 1979 roku do 30 września 1982 roku, kiedy to odwołujący zatrudniony był w tym samym przedsiębiorstwie na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego o ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, jest to okres 3 lat, 4 miesięcy i 29 dni. Kolejny zaliczony przez organ rentowy okres do okresu pracy w warunkach szczególnych to okres zatrudnienia w Krajowej Państwowej (...) w I Oddziale w C., przypadający od 1 października 1982 roku do 24 lutego 1986 roku, są to 3 lata, 4 miesiące i 24 dni, kiedy to odwołujący zatrudniony był na stanowisku kierowcy autobusu o liczbie miejsc powyżej 15. Organ rentowy również zaliczył do okresu zatrudnienia w warunkach szczególnych okres od 1 sierpnia 1994 roku do 31 grudnia 1998 roku, który tutaj jest datą graniczną dla ustalania okresów zatrudnienia w warunkach szczególnych. Jest to okres 4 lat i 5 miesięcy, kiedy to odwołujący zatrudniony był w Przedsiębiorstwie (...) w C. w Spółce Akcyjnej na stanowisku kierowcy autobusu o liczbie miejsc powyżej 15.

Suma tak ustalonych okresów zatrudnienia w warunkach szczególnych wynosi 15 lat i 16 dni.

Organ rentowy ustalając wymiar okresu pracy w warunkach szczególnych tak ustalony okres obniżył o 23 dni niezdolności do pracy, jakie przypadały między 17 listopada 1997 roku, a 9 grudnia 1997 roku, co przywiodło organ rentowy do ustalenia, że łączny okres zatrudnienia odwołującego w warunkach szczególnych wynosił 14 lat, 11 miesięcy i 23 dni.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie. Zgodnie z postanowieniami artykułu 184 ustęp 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dziennik Ustaw z 2017 roku,

pozycja 1383), ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w artykule 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

po pierwsze, okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn, oraz

po drugie, okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w artykule 27.

Emerytura, o której mowa w ustępie 1 przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do Otwartego Funduszu Emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w Otwartym Funduszu Emerytalnym za pośrednictwem zakładu na dochody budżetu państwa, co wynika z ustępu 2 tego przepisu.

W myśl artykułu 32 ustęp 1 ustawy emerytalnej ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 roku będącym pracownikami, o których mowa w ustępie 2 i 3 zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w artykule 27 ustęp 2 i 3. Dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa w ustępie 1 za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia, wynika to z ustępu 2 tego przepisu. Wiek emerytalny, o którym mowa w ustępie 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ustępie 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych, o czym stanowi ustęp 4 tego przepisu. Co należy rozumieć pod pojęciem przepisów dotychczasowych rozstrzygnięte zostało w uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 13 lutego 2002 roku w sprawie III ZP 30/01, w której wskazano, iż zawarte w artykule 32 ustęp 4 ustawy odesłanie do przepisów dotychczasowych, sankcjonujących obowiązywanie rozporządzenia, można odnosić tylko do tych przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dziennik Ustaw Nr 8, pozycja 43 ze zmianami), które regulują materię określoną w przepisie ustawy, a więc wiek emerytalny, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na jakich osobom wykonującym te prace przysługuje prawo do emerytury. Zachowały zatem moc przepisy paragrafów od 4 do 8a określające wiek emerytalny i okres wykonywania pracy w szczególnych warunkach pracowników wykonujących prace wyszczególnione w wykazach stanowiących załącznik do rozporządzenia, przepisy paragrafów od 9 do 15 określające wiek emerytalny i warunki przechodzenia na emeryturę osób zatrudnionych w szczególnym charakterze, a ponadto przepis paragrafu 3 określający ogólny wymagany okres zatrudnienia oraz przepis paragrafu 2 ustęp 1 stanowiący, że okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku.

Zgodnie z paragrafem 3 wyżej wymienionego rozporządzenia do uzyskania prawa do emerytury wymagany jest dla mężczyzny okres zatrudnienia w wymiarze 25 lat. Pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli osiągnie wiek emerytalny wynoszący dla mężczyzn 60 lat, ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych, wynika to z paragrafu 4 ustęp 1 rozporządzenia. Praca w warunkach szczególnych winna być wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku, o czym stanowi paragraf 2 ustęp 1 rozporządzenia.

W ocenie Sądu Okręgowego ubezpieczony spełnia wszystkie powołane wyżej warunki do uzyskania prawa do emerytury, albowiem osiągnął wiek 60 lat, nie jest członkiem Otwartego Funduszu Emerytalnego i według stanu na dzień 1 stycznia 1999 roku posiada okres pracy w wymiarze ponad 25 lat, w tym ponad 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Spór w niniejszej sprawie w istocie można ograniczyć do kwestii zaliczenia ubezpieczonemu do okresu wykonywania pracy w warunkach szczególnych okresu od 17 listopada 1997 roku do 9 grudnia 1997 roku. Jest to okres 23 dni, kiedy to odwołujący pobierał zasiłek chorobowy.

W ocenie Sądu Okręgowego pogląd organu rentowego, że przy ustalaniu i obliczaniu stażu pracy w warunkach szczególnych nie uwzględnia się okresów niewykonywania pracy, za które pracownik po dniu 14 listopada 1991 roku otrzymał wynagrodzenie lub świadczenia z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, jest całkowicie błędny i sprzeczny z akceptowanym przez sąd powszechny orzecznictwem Sądu Najwyższego oraz jednolitym w tym zakresie poglądem doktryny. Zgodnie z wielokrotnie wyrażanym przez Sąd Najwyższy poglądem, który to Sąd Okręgowy w pełni akceptuje i przyjmuje za własny, wykazanie w dniu 1 stycznia 1999 roku określonego w artykułe 184 ustawy z 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych okresu wykonywania pracy w szczególnych warunkach wyłącza ponowne ustalenie tego okresu po osiągnięciu wieku emerytalnego według zasad wynikających z artykułu 32 ustęp 1a punkt 1 obowiązujących po dniu 1 lipca 2004 roku, czyli z pominięciem okresów zasiłków chorobowych. Sytuacja osób wymienionych w artykułe 184 ustawy, opisywana jako ekspektatywa prawa podmiotowego, polega na spełnieniu się tylko części stanu faktycznego koniecznego do nabycia prawa, które poprzedza i zabezpiecza przyszłe prawo podmiotowe. Ochrona ekspektatywy może wynikać z jej istoty, lecz może także zyskiwać wzmocnienie w prawie. Funkcję takiego wzmocnienia spełnił artykuł 184 ustawy emerytalno-rentowej wobec pozostających w toku stosunków nabywania prawa do emerytury z tytułu wykonywania pracy w szczególnych warunkach przed dniem 1 stycznia 1999 roku. W przepisie tym ustawodawca utrwalił sytuację osób, które w dniu wejścia w życie ustawy wypełniły warunki stażu szczególnego i ogólnego i zadeklarował ich przyszłe prawo do emerytury w wieku wcześniejszym. Przez wydanie tego przepisu nastąpił stan związania, to jest zobowiązania się przez państwo do powstrzymywania się od jakiegokolwiek ingerencji w istniejące prawo tymczasowe. Wobec tego przewidziana w ustawie ekspektatywa nie mogła wygasnąć wskutek nowej regulacji ustalania stażu pracy w szczególnych warunkach. W tym zakresie należy się odwołać do wyroków Sądu Najwyższego z dnia 23 kwietnia 2010 roku w sprawie II UK 313/09, do wyroku z dnia 13 lipca 2011 roku w sprawie I UK 12/11, do wyroku Sądu Najwyższego z dnia 18 maja 2012 roku w sprawie III UK 99/11, do postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 9 marca 2012 roku w sprawie I UK 367/11. W konsekwencji powyższego staż pracy w warunkach szczególnych należało obliczać odwołującemu bez wyłączenia z niego wskazanego wcześniej okresu od 17 listopada do 9 grudnia 1997 roku, w którym to okresie otrzymał on świadczenia z ubezpieczenia społecznego z tytułu choroby. Tym samym okres zatrudnienia w warunkach szczególnych wynosi 15 lat i 16 dni.

W ocenie Sądu Okręgowego prawidłowe było zaliczenie przez organ rentowy wszystkich wskazanych we wcześniejszej części uzasadnienia okresów pracy w warunkach szczególnych, w szczególności w pierwszym z tych okresów od 21 czerwca 1975 roku do 2 października 1975 roku odwołujący zatrudniony był przy pracach wykonywanych w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych, które to prace są pracą w warunkach szczególnych w rozumieniu punktu 16 Działu XIV wykazu A, stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku. W kolejnych okresach od 3 października 1975 roku do 25 kwietnia 1977 roku i od 3 maja 1979 roku do 30 września 1982 roku odwołujący wykonywał prace w warunkach szczególnych w rozumieniu punktu 2 Działu VIII wykazu A, stanowiącego załącznik do wyżej wymienionego rozporządzenia, to jest pracę kierowcy samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, a w ostatnich dwóch okresach to jest od 1 października 1982 roku do 24 lutego 1986 roku i od 1 sierpnia 1994 roku do 31 grudnia 1998 roku odwołujący wykonywał pracę w warunkach szczególnych, pracę kierowcy autobusu o liczbie miejsc powyżej 15. Jest to praca w warunkach szczególnych w rozumieniu punktu 2 Działu VIII wykazu A, stanowiącego załącznik do rozporządzenia.

Również należało zaakceptować przyjęcie przez organ rentowy, że okres służby wojskowej od 26 kwietnia 1977 roku do 12 kwietnia 1979 roku podlegał zaliczeniu do okresu pracy w warunkach szczególnych. Wiązało się to z faktem, iż odwołujący zarówno przed odbyciem służby wojskowej, jak i po jej odbyciu pracował w warunkach szczególnych, a pracę podjął przed upływem 30 dni od zakończenia służby wojskowej, co biorąc pod uwagę dyspozycję artykułu 108 ustęp 1 w związku z artykułem 106 ustęp 1 ustawy z dnia 21 listopada 1967 roku o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (tekst jednolity Dziennik Ustaw z 2016 roku, poz. 1534 ze zmianami) pozwalało zaliczyć ten okres do uprawnień pracowniczych wynikających z tytułu wykonywania pracy w warunkach szczególnych.

Ponieważ zatem ubezpieczony legitymuje się okresem pracy wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w warunkach szczególnych w wymiarze przekraczającym 15 lat oraz jak już wyżej wskazano, spełnia wszystkie pozostałe warunki do nabycia prawa do tak zwanej wcześniejszej emerytury, przysługuje mu prawo do żądanego świadczenia.

Biorąc pod uwagę powyższe ustalenia zbędnym w ocenie Sądu Okręgowego było przeprowadzanie dowodów na okoliczność wykonywania pracy przez odwołującego w warunkach szczególnych w Przedsiębiorstwie Państwowym (...) w innym niżli uznane przez organ rentowy okresach, z tego powodu, iż już wykazane okresy pozwalały na przyjęcie, że okres pracy w warunkach szczególnych przekracza 15 lat, a stanowisko organu rentowego wynikało jedynie z konsekwentnie przyjmowanego przez organ rentowy założenia, że okresy pobierania świadczeń z ubezpieczenia społecznego z tytułu niezdolności do pracy nie podlegają wliczaniu do pracy w warunkach szczególnych, co konsekwentnie nie zyskuje akceptacji w orzecznictwie sądów powszechnych, jak i Sądu Najwyższego.

Wobec powyższego Sąd Okręgowy na podstawie artykułu 477¹⁴ § 2 Kodeksu postępowania cywilnego oraz przepisów powołanych w treści uzasadnienia zmienił zaskarżoną decyzję organu rentowego w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury od dnia 1 lipca 2017 roku, to jest od miesiąca, w którym złożono wniosek, co wynika z artykułu 129 ustęp 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, zgodnie z którym świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu.

Jednocześnie Sąd w wyroku nie orzekł w przedmiocie zwrotu kosztów zastępstwa procesowego z uwagi na dyspozycję artykułu 98 paragraf 1 Kodeksu postępowania cywilnego, zgodnie z którym o tych kosztach można orzec tylko, jeżeli zostanie zgłoszone takie żądanie, a takowe żądanie w tym postępowaniu przez stronę odwołującą nie było wyartykułowane.

[**K. tekstu** 00:19:16.399]

Przepisywanie.pl SERWER - Automatyzacja Przepisywania Nagrań